

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Tenure Security for Indonesia's Urban Poor : a socio-legal study on land, decentralisation, and the rule of law in Bandung

Reerink, G.O.

Citation

Reerink, G. O. (2011, December 13). *Tenure Security for Indonesia's Urban Poor : a socio-legal study on land, decentralisation, and the rule of law in Bandung*. Meijers-reeks. Leiden University Press (LUP), Leiden. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/18325>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/18325>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Stellingen behorende bij het proefschrift *Tenure Security for Indonesia's Urban Poor* van Gustaaf Reerink

1. Het feit dat menig grondbezitter in Indonesië niet over een grondcertificaat beschikt, is zowel een probleem als een uitkomst voor de Indonesische overheid.
2. Ruimtelijke ordeningsprocessen in Bandung worden nog altijd sterker beïnvloed door corruptie dan door democratie.
3. De door de Indonesische overheid en de Wereldbank geïnitieerde grondregistratieprogramma's als LAP, Prona en Proda leiden met hun huidige aanpak nauwelijks tot grotere zekerheid van grondbezit voor arme stadsbewoners en zijn daarom een kostbare vorm van geldverspilling.
4. De politieke en juridische hervormingen die na 1998 in Indonesië werden doorgevoerd, hebben van grond een voor regionale overheden belangrijke inkomstenbron gemaakt en daarmee de kans op ontruiming van kamponggrond vergroot, wat resulteert in een verdere aantasting van de zekerheid van grondbezit van arme stadsbewoners in Bandung.
5. Het Indonesische recht toont in de bestuurspraktijk vaak een omgekeerde hiërarchie: bestuurlijke richtlijnen (in de vorm van *surat edaran*) hebben het meeste, de Grondwet (UUD 1945) het minste gezag.
6. Grondregistratie is een noodzakelijke noch voldoende voorwaarde om de zekerheid van grondbezit voor arme stadsbewoners in Indonesië veilig te stellen.
7. Om een nieuwe Agrarische Basiswet (UUPA) tot stand te brengen die aansluit bij de maatschappelijke werkelijkheid, verdient de zoektocht van Van Vollenhoven naar het levende recht navolging.
8. Het feit dat Hernando de Soto ook in de jongste drukken van zijn gelauwerde boek 'The Mystery of Capital' nog steeds spreekt over "*jukum adat*", terwijl toch bekend mag worden geacht dat de term voor het ongeschreven gewoonterecht van Indonesië "*hukum adat*" is, illustreert dat hij onvoldoende kennis heeft van Indonesië om zinvolle adviezen te kunnen geven over het bevorderen van de zekerheid van grondbezit in dit land.
9. Sinds de instelling van het Constitutionele Hof en de invoering van de Wet Openbaarheid van Publieke Informatie is Indonesië in verschillende opzichten meer als rechtsstaat te kwalificeren dan Nederland.
10. Geen zekerheid van grondbezit zonder grondrechten in de grondwet.